

## ELŐSZÓ

A statisztikák szerint Magyarországon ezer házasságkötésből kb. ötszáz válással végződik. Vajon hol romlanak el a dolgok, és mit tudnak azok a párok, akik együtt maradnak? Ezekre a kérdésekre kerestem választ a népmesékben. Mert ha igaz, hogy bennük sűrűsödik az emberiség bölcsessége és tapasztalata, akkor arról is kell találnom meséket, hogy mi történik a héterszagra szóló lakodalom után. Találtam, nem is keveset.

De miért tartottam fontosnak, hogy a mesék segítségét kérjem? Ennek a kérdésnek a megválaszolásához kicsit messzebbről kell kezdenem.

A legtöbb bajba jutott házaspár nem keres külső segítséget. Egyrészt azért, mert úgy gondolják, hogy az ő történetük senkire nem tartozik. Másrészt azért sem, mert az állami egészségügyben a pszichoterápia csak nagyon korlátozott számban és időtartamban érhető el, ha egyáltalán elérhető. A magánszférában pedig borsos árat kell érte fizetni, és ezt sokan nem engedhetik meg maguknak. Harmadrészt pedig, ha az egyik fél szeretné is a külső segítséget igénybe venni, a másik mereven elzárkózik, mert nem hiszi, hogy egy pszichológus segíteni tudna.

A saját környezetemben azt tapasztalom, hogy a magyar emberek pszichológiai tudatosságának foka igen alacsony. Sokan gondolják úgy, hogy pszichológus annak kell, aki elmebeteg. Szégyellni és ezért titkolni való, ha valaki pszichológus segítségét kéri, mert az a tehetetlenség, az akaratgyengesség jele.

Ez a vélekedés független az iskolai végzettségtől és a társadalmi presztízstől. A lélek működése, a lelkiállapot, az érzelmek, a gondolkodás és az érzelmek kapcsolata sok ember számára olyan tényezők, melyeket nem kell figyelembe venni, nem kell velük foglalkozni, mert ezek bizonytalan, megfoghatatlan dolgok, és éppen ezért félelmetesek is. Ki tudja, talán az örületbe is vezethet, ha ezzel komolyabban törődni kezd...

Jung 1934-ben így írt: „... egyre inkább nyilvánvaló, hogy az embert fenyegető legnagyobb veszedelem nem az éhínség, a földrengés, nem is a mikrobák vagy a rák, hanem az ember, és nincs megfelelő védekezés a pszichés járványok ellen, amelyek a legnagyobb természeti katasztrófáknál is összehasonlíthatatlanul nagyobb pusztítást végezhetnek. [...] Égetően szükséges a pszichológiai ismeretek terjesztése, amelyből az emberek megérthetnék, milyen irányból fenyegeti őket a legnagyobb veszély<sup>1</sup>.”

A saját, és ezzel együtt a másik érzelmei, gondolatai iránt a legtöbb ember akkor kezd el komolyabban érdeklődni, amikor életében először lesz fontos a „másik”. A lelki fájdalmak nagy része abból ered, hogy a számunkra kitüntetett figyelmet érdemlő másikkal nem jól kapcsolódunk.

A másik ember melletti elköteleződés egyik formája a házasság. Az, hogy ki miért, kivel és mikor lép házasságra, és hogy ez a házasság milyen lesz: tudatos és nem tudatos döntések sorozatán múlik.

Ha a meséket nem néprajzi érdekességként közelítjük meg, nem úgy tekintünk rájuk, mint rég letűnt korok emlékeire, hanem úgy, mint az emberi lélek megnyilatkozásaira<sup>2</sup>, akkor olyan látát

<sup>1</sup> Jolande Jacobi: *C. G. Jung pszichológiája*, Animus, 2009

<sup>2</sup> C. G. Jung: *Az archetípusok és a kollektív tudattalan*, ÖM. 9/I., Scolar, 2011

nyitunk ki, amelynek kincsei segítenek bennünket az emberi lélek működésének jobb megismerésében.

Ebben a kötetben nők és férfiak választásairól, döntéseiről, viselkedéséről, hibáiról, és nem utolsósorban egymás iránti szeretetéről szólnak a mesék. Úgy tűnik, a jó házasság alapja mégiscsak az a nagyon egyszerű tény, hogy a felek szeretik-e egymást vagy nem. Vagyis nem azért választja valaki a társát, mert az valamilyen pszichológiai és/vagy anyagi előnyhöz juttatja. Nem eszközként tekintenek egymásra, hanem a szívük kapcsolódik össze. Nem azért kell a másik, mert szüntelenül csodálja, elismeri, kiszolgálja a társát, vagy mert sok pénzt keres, és ezzel anyagi biztonságot és jólétet biztosít. Hanem azért, mert jó együtt lenni, mert érdeklik a másik gondolatai, érzései. Jó osztozni egymás örömeiben, bánatában.

A mesék arról tanúskodnak, hogy ha valódi a szeretet, akkor nem jelent megoldhatatlan kérdést, ha az egyik fél butább, gyávább, esetleg lustább, mint a másik. Elviselhető még a fősvénység is. Sőt, ha két ember szereti egymást, még a megcsalás is megbocsátható. De ha a szeretet köteléke elszakadt, vagy netán sosem volt meg, akkor semmi nem működik. Lassan vagy gyorsabban, de pusztulni kezd minden.

Négy részre tagoltam az egymás iránti szövetség kialakulását, változását.

### *1. A választás*

A választással kezdődik minden. Van egy magyar népmese, amit először Luzsi Margótól, az egri gyerekkönyvtárostól hallottam. Ő a következőképpen meséli azt a részt, amikor a legény elindul feleséget keresni magának: „Azt mondták neki a szülei: jól van, fiam, menjél hát, aztán olyan lányt hozzál, aki neked is és nekünk